

Roteiro polos espazos
vitais e literarios de
Celso Emilio Ferreiro
con Ramón Nicolás

Programa

10:00 - Presentación e recollida de material xunto ao Polideportivo Municipal de Celanova.

10:15 - Desprazamento a Xamirás

Punto 1 — Xamirás

Punto 2 — Vilanova das Infantas

Punto 3 — Spórting de Celanova

Punto 4 — Casa natal de CEF

Punto 5 — Tenda da familia

Punto 6 — Casa de Curros

Punto 7 — Mucedades Galeguistas

Punto 8 — Praza Cervantes

Punto 9 — Rúa Castor Elices

Punto 10 — Teatro Curros Enríquez

Punto 11 — Tenda de retais na praza

Punto 12 — Fonte na praza

Punto 13 — Banda de Celanova

Punto 14 — Igrexa de San Rosendo

Punto 15 — Adiante

Punto 16 — Concello

14:00 - Pausa para o xantar

16:00 - Segunda parte do percorrido

Punto 17 — Mosteiro

Punto 18 — Estatua de Curros

Punto 19 — Estatua Pepe Velo

Punto 20 — Mestre con Pepe Velo

Punto 21 — A taberna do Galo

Punto 22 — Cemiterio

19:00 - Desprazamento en coche ao Furriolo

Punto 23 — Alto do Furriolo

Relator

Ramón Nicolás

Licenciado en Filoloxía galego-portuguesa pola USC, exerce a docencia no IES Castela (Vigo).

Realiza crítica literaria desde o ano 1990 en diversas revistas e publicacións. Desde hai anos exerce a crítica semanalmente no suplemento "Fugas" de *La Voz de Galicia*. Dirixiu a sección *Breviario* da revista *Biblos. Clube de lectores*. Colaborou no programa *Libro aberto* da TVG e foi responsable de asinar as páxinas de información de libros galegos na revista *Qué leer* (2005-2014).

Desde 2011 é **padroeiro da Fundación Celso Emilio Ferreiro**. Dirixe a colección *Biblioteca das Letras Galegas* de Edicións Xerais de Galicia. Asemade é ensaísta e tradutor e pertence á Asociación de Escritoras e Escritores en Lingua Galega, á Asociación Española de Críticos Literarios e á Asociación Galega da Crítica. Mantén, desde 2010, un dos blogs literarios máis veteranos de Galicia, como é o **Caderno da crítica**. Literatura galega. Asinou diversas traducións e ensaios, ademais de estudar a obra de autores como Manuel Luís Acuña, Manuel Lueiro Rey, Álvaro Cunqueiro, Ramón Cabanillas, LUGRÍS Freire ou Celso Emilio Ferreiro. En 2021 foi escollido académico **correspondente da Real Academia Galega**.

É autor das obras de ensaio *O sonho sulagado. Guía de lectura* (1992); *Diccionario dos verbos galegos* (1993); *Manuel Luís Acuña* (2000); *Papeis de literatura. Dez anos de revisión crítica* (2001); *Manuel LUGRÍS Freire. Biografía e antoloxía* (2006); *Manuel LUGRÍS Freire. Vida e obra* (2006); *Conversas con Celso Emilio Ferreiro* (2009); *Onde o mundo se chama Celso Emilio Ferreiro* (2012); *Chorimas para Celso Emilio Ferreiro. Un memorial: 1979-2019* (2021) e *Francisco Fernández del Riego. Vida e obra dun obreiro do galeguismo* (2022).

Como narrador deu ao prelo *O espello do mundo* (2016) e *Lapis na noite* (2018).

Realizou as edicións de *Entrevistas a Álvaro Cunqueiro* (1994); *Materia prima. Narrativa galega contemporánea* (2002); *Derradeira escolma ferida, de Manuel Lueiro Rey* (2003); *O sol na crista do galo, de Manuel Lueiro Rey* (2003); *Celso Emilio Ferreiro: Poesía galega completa* (2004); *Celso Emilio Ferreiro: Semblanzas, crónicas e artigos* (2005); *O Grove: canción do sal e do vento, de Manuel Lueiro Rey* (2005); *Celso Emilio Ferreiro. Escolma poética* (2008) con Manuela Rodríguez; *Celso Emilio Ferreiro. Fotobiografía sonora* (2008); *Non debían medrar, de Manuel Lueiro Rey* (2016); *Novas crónicas dunha transición intransixente (1977-1988), de Manuel Lueiro Rey* (2016); *Irmandades da Fala: narrativa. Antoloxía* (2017); *Longa noite de pedra. Celso Emilio Ferreiro* (2021) e *Diccionario da nova literatura galega. 86 voces responden un inquérito, 1969* (2021) con Xesús Alonso Montero.

É autor das traducións ao galego de *Unha odisea nórdica*, de Jack London (1995); *Cairo branco*, de Jack London (1997); *O fillo do acordeonista*, de Bernardo Atxaga (2004); *A fin da terra*, de María Rosa Lojo, (2006); *Se eu fose moi delgado*, de António Mota (2006); *Antología de poesía gallega 1, 2* (2007); *Comandante Hussi*, de Jorge Araújo (2007); *Budapest*, de Chico Buarque (2008); *Obabakoak*, de Bernardo Atxaga (2008); *Sete casas en Francia*, de Bernardo Atxaga (2009); *30 gramos*, de Leonel Moura (2010); *Catálogo de obxectos rebuldeiros*, de Pablo Prestifilippo (2011); *Mefi, Sata e Demi*, de Mercedes Neuschäfer-Carlón (2011); *A modelo descalza*, de Jordi Sierra i Fabra (2011); *A revolta dos indignados*, de varios autores (2011); *Semanas, meses*, de Reko e Tina Lundán (2011) con Jarna Piippo; *Contos como pulgas*, de Beatriz Osés (2012); *A guía necesaria: de marcas, misterios, sucesos increíbles, inventos e outras marabillas*, de David Wapner (2013); *Legado nos ósos*, de Dolores Redondo (2013); *Debuxos no muro*, de Aurora Ruá (2014); *Ofrenda á tormenta*, de Dolores Redondo (2014); *Os fíos invisibles*, de Montse Torrents (2015); *O neno bisesto*, de José Luís Alonso de Santos (2015); *A miña grande árbore*, de Jacques Goldstyn (2016); *A árbore dos soños*, de Fernando Alonso (2018); *Nelson Mandela. O camiño cara á liberdade*, de Antonio Lozano (2018); *Pedagogía do oprimido*, de Paulo Freire (2018) e *Obabakoak* de Bernardo Atxaga (2021).

Traduciu ao castelán *Comandante Hussi*, de Jorge Araújo (2007); *30 gramos*, de Leonel Moura (2011); *La taberna del Galo*, de Celso Emilio Ferreiro (2011); *Semanas, meses*, de Reko e Tina Lundán (2011) con Jarna Piippo e *Longa noite de pedra/Larga noche de piedra*, de Celso Emilio Ferreiro (2011).

Participou en obras colectivas como *Fírgoas*, de Manuel Luís Acuña (1992) con Xosé Carlos López Bernárdez; *Diccionario da literatura galega. I Autores* (1995); *Johan de Cangas, Martín Codax. Meendinho. Unha fotobiografía* (1998); *As aventuras da mazá vermella*, de Jan Lööf (2008) con Jarna Piippo; *Marcos Valcárcel. O valor da xenerosidade* (2009); *En defensa do Poleiro. A voz dos escritores galegos en Celanova* (2010); *VI Encontro de Escritores Galegos. Literatura e proxección exterior* (2012); *Vieiros de palabra. Terra de Celanova-Baixa Limia en letras de autor* (2012); *Manuel Lueiro Rey (1916-1990)* (2013) e *150 Cantares para Rosalía de Castro* (2015)._

Obtivo os seguintes premios:

- Premio á cooperación editorial de Xerais no 2004.
- Premio Fervenzas Literarias ao Mellor Crítico/a literario no 2008, 2009, 2010 e 2011.
- Premio Fervenzas Literarias á mellor tradución no 2009, por *Sete casas en Francia*, de Bernardo Atxaga.
- Premio Lois Tobío á mellor tradución pola Asociación Galega de Editores no 2011, por *30 gramos*, de Leonel Moura.
- Premio da Asociación de Escritores en Lingua Galega á mellor traxectoria en xornalismo cultural no 2011.
- Premio á mellor obra non literaria en galego do 2012 en *Redelibros*, por *Onde o mundo se chama Celso Emilio Ferreiro*.
- Premio da AELG ao mellor blog literario do 2012, por *Caderno da crítica*.
- Premio da AELG ao mellor ensaio do 2012, por *Onde o mundo se chama Celso Emilio Ferreiro*.
- Premio Antón Losada Diéguez de ensaio no 2013, por *Onde o mundo se chama Celso Emilio Ferreiro*.
- Premio Fervenzas Literarias ao mellor crítico literario de 2013.
- Premio Fervenzas Literarias ao mellor blog literario de 2013, por *Caderno da crítica*.
- Premio da AELG ao mellor blog literario do 2013, por *Caderno da crítica*.
- Premio Fervenzas Literarias ao mellor blog literario de 2014, por *Caderno da crítica*.
- Premio da AELG ao mellor blog literario do 2014, por *Caderno da crítica*.
- Entrada na Lista de Honra do IBBY en 2015 e 2016 da tradución de *Bisa Bea*, *Bisa Bel*, de Ana Maria Machado.
- Premio Fervenzas Literarias ao mellor blog/web literaria de 2017, por *Caderno da crítica*.
- Premio Proxecto literario da rede 2017 ao blog *Caderno da crítica*, na III Gala do Libro Galego.